

Št. 29 (766)

Slovenski rek

NAROČNINA: 1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir, vse leto 40 lir. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. Naročnino je treba plačati vnaprej. — Posamezna številka stane 1 liro, stare številke 2 liri. — **OGLASI** po tarifi.

Mi smo trdno prepričani, da se nam bo za zmerom posrečilo odstraniti nevarnost, ki preti naši celini. A tudi če to ne bi bilo tako, kaj bi s tem pridobili Anglija in Amerika? Nemčija bi se nad njima, kot nad pravima krivcema evropske nesreče, tudi če tega ne bi hotela, grozovito maščevala, potegnila bi ju kot dozdnevni zmagovalki v splošen vrlinec nereda in nemira. Dr. Gëbbels v tedniku Das Reich

publike in monarhie, SSSR an
Angloamerike.

nashe brezhnevskoye soyuznoye letislivo.

1990-1991, 1991-1992, 1992-1993, 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996, 1996-1997, 1997-1998, 1998-1999, 1999-2000, 2000-2001, 2001-2002, 2002-2003, 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026, 2026-2027, 2027-2028, 2028-2029, 2029-2030, 2030-2031, 2031-2032, 2032-2033, 2033-2034, 2034-2035, 2035-2036, 2036-2037, 2037-2038, 2038-2039, 2039-2040, 2040-2041, 2041-2042, 2042-2043, 2043-2044, 2044-2045, 2045-2046, 2046-2047, 2047-2048, 2048-2049, 2049-2050, 2050-2051, 2051-2052, 2052-2053, 2053-2054, 2054-2055, 2055-2056, 2056-2057, 2057-2058, 2058-2059, 2059-2060, 2060-2061, 2061-2062, 2062-2063, 2063-2064, 2064-2065, 2065-2066, 2066-2067, 2067-2068, 2068-2069, 2069-2070, 2070-2071, 2071-2072, 2072-2073, 2073-2074, 2074-2075, 2075-2076, 2076-2077, 2077-2078, 2078-2079, 2079-2080, 2080-2081, 2081-2082, 2082-2083, 2083-2084, 2084-2085, 2085-2086, 2086-2087, 2087-2088, 2088-2089, 2089-2090, 2090-2091, 2091-2092, 2092-2093, 2093-2094, 2094-2095, 2095-2096, 2096-2097, 2097-2098, 2098-2099, 2099-2100, 2100-2101, 2101-2102, 2102-2103, 2103-2104, 2104-2105, 2105-2106, 2106-2107, 2107-2108, 2108-2109, 2109-2110, 2110-2111, 2111-2112, 2112-2113, 2113-2114, 2114-2115, 2115-2116, 2116-2117, 2117-2118, 2118-2119, 2119-2120, 2120-2121, 2121-2122, 2122-2123, 2123-2124, 2124-2125, 2125-2126, 2126-2127, 2127-2128, 2128-2129, 2129-2130, 2130-2131, 2131-2132, 2132-2133, 2133-2134, 2134-2135, 2135-2136, 2136-2137, 2137-2138, 2138-2139, 2139-2140, 2140-2141, 2141-2142, 2142-2143, 2143-2144, 2144-2145, 2145-2146, 2146-2147, 2147-2148, 2148-2149, 2149-2150, 2150-2151, 2151-2152, 2152-2153, 2153-2154, 2154-2155, 2155-2156, 2156-2157, 2157-2158, 2158-2159, 2159-2160, 2160-2161, 2161-2162, 2162-2163, 2163-2164, 2164-2165, 2165-2166, 2166-2167, 2167-2168, 2168-2169, 2169-2170, 2170-2171, 2171-2172, 2172-2173, 2173-2174, 2174-2175, 2175-2176, 2176-2177, 2177-2178, 2178-2179, 2179-2180, 2180-2181, 2181-2182, 2182-2183, 2183-2184, 2184-2185, 2185-2186, 2186-2187, 2187-2188, 2188-2189, 2189-2190, 2190-2191, 2191-2192, 2192-2193, 2193-2194, 2194-2195, 2195-2196, 2196-2197, 2197-2198, 2198-2199, 2199-2200, 2200-2201, 2201-2202, 2202-2203, 2203-2204, 2204-2205, 2205-2206, 2206-2207, 2207-2208, 2208-2209, 2209-2210, 2210-2211, 2211-2212, 2212-2213, 2213-2214, 2214-2215, 2215-2216, 2216-2217, 2217-2218, 2218-2219, 2219-2220, 2220-2221, 2221-2222, 2222-2223, 2223-2224, 2224-2225, 2225-2226, 2226-2227, 2227-2228, 2228-2229, 2229-2230, 2230-2231, 2231-2232, 2232-2233, 2233-2234, 2234-2235, 2235-2236, 2236-2237, 2237-2238, 2238-2239, 2239-2240, 2240-2241, 2241-2242, 2242-2243, 2243-2244, 2244-2245, 2245-2246, 2246-2247, 2247-2248, 2248-2249, 2249-2250, 2250-2251, 2251-2252, 2252-2253, 2253-2254, 2254-2255, 2255-2256, 2256-2257, 2257-2258, 2258-2259, 2259-2260, 2260-2261, 2261-2262, 2262-2263, 2263-2264, 2264-2265, 2265-2266, 2266-2267, 2267-2268, 2268-2269, 2269-2270, 2270-2271, 2271-2272, 2272-2273, 2273-2274, 2274-2275, 2275-2276, 2276-2277, 2277-2278, 2278-2279, 2279-2280, 2280-2281, 2281-2282, 2282-2283, 2283-2284, 2284-2285, 2285-2286, 2286-2287, 2287-2288, 2288-2289, 2289-2290, 2290-2291, 2291-2292, 2292-2293, 2293-2294, 2294-2295, 2295-2296, 2296-2297, 2297-2298, 2298-2299, 2299-2300, 2300-2301, 2301-2302, 2302-2303, 2303-2304, 2304-2305, 2305-2306, 2306-2307, 2307-2308, 2308-2309, 2309-2310, 2310-2311, 2311-2312, 2312-2313, 2313-2314, 2314-2315, 2315-2316, 2316-2317, 2317-2318, 2318-2319, 2319-2320, 2320-2321, 2321-2322, 2322-2323, 2323-2324, 2324-2325, 2325-2326, 2326-2327, 2327-2328, 2328-2329, 2329-2330, 2330-2331, 2331-2332, 2332-2333, 2333-2334, 2334-2335, 2335-2336, 2336-2337, 2337-2338, 2338-2339, 2339-2340, 2340-2341, 2341-2342, 2342-2343, 2343-2344, 2344-2345, 2345-2346, 2346-2347, 2347-2348, 2348-2349, 2349-2350, 2350-2351, 2351-2352, 2352-2353, 2353-2354, 2354-2355, 2355-2356, 2356-2357, 2357-2358, 2358-2359, 2359-2360, 2360-2361, 2361-2362, 23

V kraljestvu stoletnikov

Statistika najstarejših ljudi

Stoleten stari dober plavač. — Šestkrat poročen 137letni Arabec Ali Abu Sarih

Najstarejši človek našega časa je bil Turek Zaro Aga, ki je umrl koncem junija leta 1934. in je sam trdil, da je star 164 let. Te svoje starosti sicer ni mogel čisto natančno dokazati, a vsekakor je bil mož zelo star. Sicer je pa pred njim živelo še mnogo ljudi, ki so dosegli prav takšno, nekateri celo višjo starost.

Leta 1724. je v vasi Köfrosch pri Temeswaru umrl Petracz Czartan, ki je učakal 185 let. Mož se je rodil leta 1539. Petracz je bil vse do svoje smrti čvrst, hodil je s palico in beračil. Tudi vid mu kljub tako visoki starosti še ni opešal.

Eno leto manj je učakal Škot Samuel Mungo, ki je umrl leta 1729. Mož se je večino let svojega življenja moral preživljati z eno samo roko, drugo so mu namreč v mlajših letih odsekali, ker je bil divji lovec.

Neki mulat iz Friedrichstadta v Virginiji je umrl star 180 let. Ta mož je bil 140 let suženj pri Symsoni družini. Umrl je leta 1798.

V Herbusdorfu v Niederlausitzu je učakal neki Martin Uhlemann 172 let. Umrl je decembra leta 1736.

Henry Jenkins, ribič iz angleške grofije York, je živel od leta 1501. do 1670. Star je bil torej 169 let. Ta njegova leta so avtentično dokazana. Mož je vse življenje živel preprosto in bil še kot stoleten stari dober plavač. Nekoč se je moral zgledati na sodišču in je s seboj pripeljal svoja dva sinova. Prvi je bil star 100 let, drugi pa 102 leti.

Neki kmet na caluškiških posestvih v Galiciji je umrl leta 1762. in dočakal 157 let. S svojo prvo ženo je bil poročen nič manj ko 38 let. Ko mu je pa umrla, se je z 88 leti drugič poročil. V tem zakonu, ki je trajal 55 let, se mu je rodilo sedem otrok.

Angleški kmet Thomas Parre je umrl star 152 let in devet mesecev. Živel je od leta 1483. do leta 1635. Ko mu je bilo 120 let, se je tretjič poročil z neko brhko vdovo, ki je bila zelo zadovoljna z njim. Ko je bil star 130 let, je še čvrsto vihtel cepce. 105 let star je moral v srce in s svežo v roki delati v Aldelbyriju pokoro, ker je dobil z neko gospodično Katharine Miltonovo otroka, iz česar bi lahko še dalj živel, če se ne bi pri neki pojedini, ki mu jo je priredil angleški kralj ob njegovi 153-letnici, tako zelo najedel, da si je pokvaril želodec.

Posebno čvrst in močan je bil Danec Kristian Drakenburg, ki je učakal 146 let in je živel od leta 1626. do leta 1772. Vse do svojega 141. leta je imel zelo nemirno in nestalno življenje. Ko mu je bilo 68 let, so ga ujeli morski razbojniki in je moral 15 let v njihovem suženjstvu opravljati najtežja dela.

15. novembra leta 1815. je umrl neki Salomo Niblet iz Južne Karoline v Ameriki. Mož je bil star 143 let. Še nekaj dni pred smrtjo se je udeležil nekega lova.

136 let je učakal Svab Schorsch Wunder. Umrl je leta 1761.

134 let je živel Anglež Robert Taylor, ki se je poslednjič poročil, ko mu je bilo 108 let.

Mecklenburčan Heinz Mittelstädt je umrl s 123. leti. Bil je 40 let vojak in se je boril v nešteti bitkah.

Novembra leta 1934. je v Midellu v Maroku umrl domačin Lahib, ki je trdil — česar pa ni mogel dokazati — da je star 147 let.

Arabec Ali Abu Sarih iz Iraka, ki se zdaj živi, in je star 137 let, je pa svojo starost dokazal. Mož je bil dolejši že šestkrat poročen.

V začetku avgusta 1935. je v srbski vasi Mala Krna umrl kmet Triljko Smilković, vse do poslednjega diha vesel in živahen. Bil je star 131 let.

Indijec Tapsi Bishandas Adasi trdi, da je zdaj star 175 let. S pomočjo neke metode imenovane »yogi-kaya-kalp« — to je neki po cerkvenih obredih določen 40dnevni post — more ta mož stare ljudi za dvajset let pomladiti. Baje je že večkrat z uspehom tako pomladil ljudi. Sam na sebi je to stradanje že trikrat preizkusil.

Tudi nekatere ženske so dosegle zelo visoko starost, vendar precej redkeje ko moški.

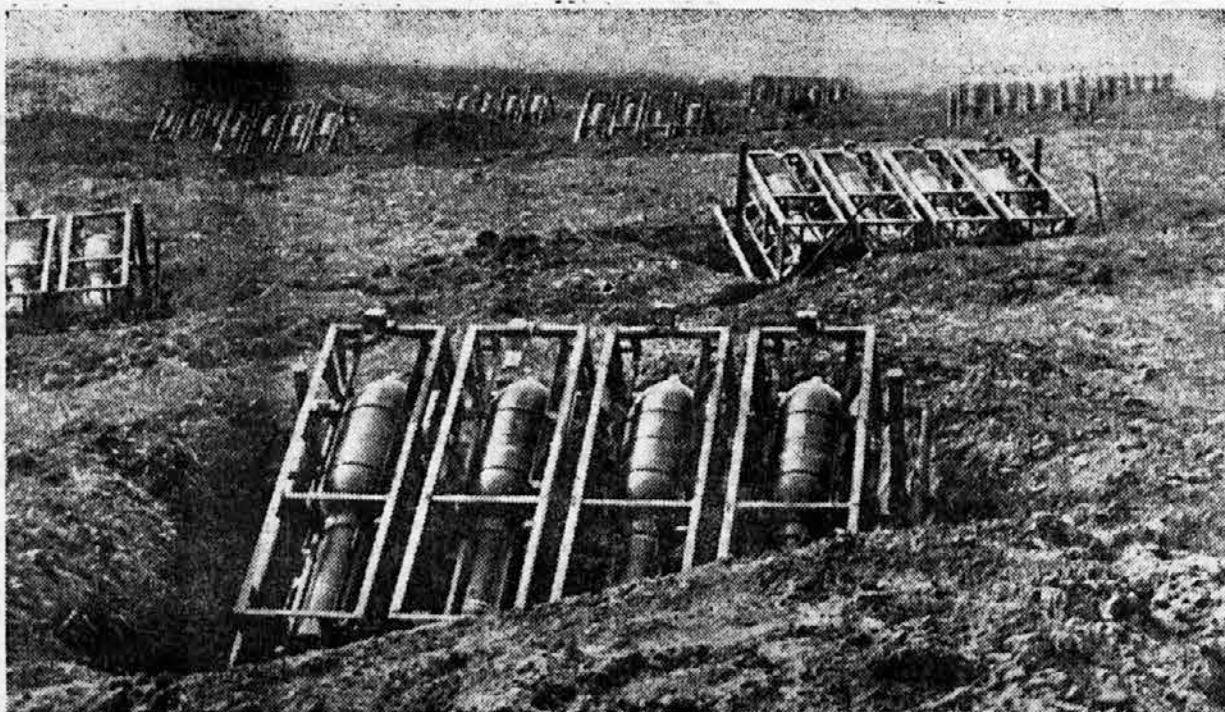
Francozinja Marie Pionjeva je učakala 158 let. Umrla je leta 1838.

Neka ob znožju Mont Cenisa živeča gostilničarka je dočakala 140 let. Živela je od leta 1717. do leta 1857.

V neki vasi v bližini Santiaga de Chile je oktobra leta 1933. umrla neka 133letna ženska, ki je bila še kol 107letna starka marketendarica. Ta ženska se je rodila 16. julija 1800.

V Egiptu, deželi stoletnikov (pri zadnjem ljudskem štetju so našli nič manj ko 7.499 več ko sto let starih ljudi) pa živi gospa Risaira el Seydel, ki je dokazala, da je stara že 161 let.

Hišni starešinec Ali ste že imenovali svojega namestnika in prostovoljne branilce, da vam bodo pomagali pri urenitvi hišne zaščite v poslopju, ki vam je poverjeno za zaščito pred letalskimi napadi?

Med raznim novim orožjem, s katerim danes operira nemška vojska, so tudi metalne baterije, ki so jih Nemci z velikim uspehom že na vzhodu preizkusili. Takšne baterije sloje zdaj vzdolž zahodne obale, da preprečijo sovražnikovo izkrcanje. Posebni opazovalci ob obali ali v ozadju jih lahko sprožijo s pritiskom na gumb.

To je možem ugajalo

V 13. stoletju ženske v družbi niso smele pri pojedinah skoraj nič jesti. Najedle so se iz previdnosti, zmerom že rajši doma. Posebno neveste in zaročene ženske pri takšnih priložnostih niso smele pokazati teka. Da so pa vendar imele kaj delati pri mizi, so svojim zaročenem in možem izbirale najlepše kose jedi in jim jih polagale na krožnik, same pa čevda na skrivaj gotovo sline cedile.

Vzrok človeške hoje v krogu

Če hodi človek po gozdu, ki ga ne pozna in nima nobene možnosti pregleda, če hodi po puščavi ali pa po ravnini, ki je zasnežena in se ne more ravnati po soncu ali zvezdah, ne potuje v ravni smeri naprej, ampak se suče v krogu, tako da pride nazaj tje, kjer je bil. To je posledica tega, da se človek v krogu giblje, ker je nastopil svoje potovanje. To more postati v nekaterih okoliščinah zanj usodno, zlasti v velikih pragozdovih in puščavah. Ali pa tudi veste, zakaj hodi človek v krogu?

Samo zato, ker nista skoraj nikoli obe nogi istega človeka enako dolgi. Razloček med dolžino ene in druge noge znaša pri »normalnem« tje nešepastem človeku 3 do 10 milimetrov. Na tisti strani, kjer imamo daljšo nogo, sta tudi moč in občutljivost bolj

razviti. Iz tega so napravili raziskovalci sklep, da delamo z daljšo nogo daljše korake, za katerimi stopinje, napravljene s krajšo nogo, zaostajajo. Zato je logično, da se pomikamo krivo in nazadnje v krogu, če nam odpove orientacija, katere kontrola so samo oči.

Spalnica štirih Marij

V gradu Fontainebleauju so imele spalnico štiri francoske vladarice, ki so nosile ime Marija. Prva je v tej spalnici spala žena Henrika IV., Marija Medicejska, druga Marija Terezija, žena Ludvika XIV., tretja Marija Antoinetta, žena Ludvika XVI., četrti pa Marija Louisa, Napoleonova žena. Na sredi spalnice stoji impozantna postelja, ki nosi ob zgornju umetniško izdelano zlato črko M.

Predlog

Leta 1884. umrl dunajski slikar Hans Makart je bil znan umetnik, a prav tako znan molčeč in prav nič zabaven človek. Nekoč je sedel pri neki pojedini poleg slavne pevke Lauline Lucove. Tudi v njeni družbi je ves čas molčal.

Lepotica, ki je slikarja že poznala in vedela, da ni prav nič zabaven, se to pot ni mogla zdržati in se je sklonila k njemu, rekoč:

»Kajne, gospod Makart, zdaj bova pa še o kaj drugem molčala!«

Desna roka je daljša od leve

Antropološka raziskovanja so ugotovila na podlagi merjenj rok velikega števila ljudi, posebno študentov, da sta leva in desna roka enako dolgi samo pri 13 od 1700 ljudi. Vsi ostali imajo desne roke daljše od levih in desnice so mimo tega tudi še krepkejšje in dlani širše. Sicer je pa ilak znano, da človeško telo ni somerno in da se tudi obe polovici obraza navadno razločujeta druga od druge.

Tudi divjačina si postavi stražo

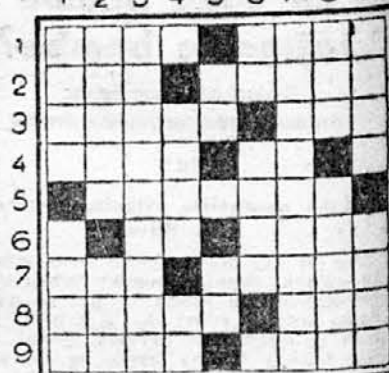
Kadar odidejo v Afriki antilope, zebre in gazele v velikih čredah na pašo, se pred sovražnimi napadalci zavarujejo tako, da postavijo na svojo desno in levo stran stražo. Živali, ki sloje na straži, svojo nalogo zelo vestno vrše in pasčo se čredo takoj obveste, če ji preti nevarnost.

Težavno gospodinjstvo

Pri nekem plemenu, ki živi na Novi Gvineji ženske nimajo skoraj prav nobenih pravic. To pleme ima v svojih hišah po dva vhoda, in sicer enega za gospodinjstvo, hčere in dojenčke, drugega pa za moža in sinove. Moški in ženski prostori so v vsaki hiši strogo ločeni.

Križanka štev. 20

1 2 3 4 5 6 7 8 9

POMEN BESED

Vodoravno: 1. Gospodinjina prvina. Časovni prislov. — 2. Otrokov drugi najdražji. Ples. — 3. Jed. Športna kratica. — 4. Snov. Fonetična elektricična enota. — 5. Vrsta slike. — 6. Živalski glas. Klasični junak. — 7. Števniki. Morski pojav. — 8. Del pohištva. Tehnična priprava. — 9. Pokvara na organizmu. Prepreči cvljenje.

Navpično: 1. Gospodinjina prvina. Preprij. — 2. Druga kosnja. Žensko ime. — 3. Osrednja mongolska država v Džingiskanovi dobi. — 4. Posušena trava. Egiptovski bog. — 5. Veznik. Otrokov medmet. — 6. Oblika pomožnega glagola. Simbol moči in neodvisnosti. — 7. Primitivno svetilo. — 8. Prazni kozarec. Del pluga. — 9. Izraz srčne kulture. Sundski otok.

Rešitev križanke štev. 19

Vodoravno: 1. sirota; SS. — 2. tla; ka; Pat. — 3. ost; Oslo. — 4. Tolstoj. — 5. ol; bat; na. — 6. kolesar. — 7. Oger; noč. — 8. ras; pekel. — 9. ar; nakaza.

Navpično: 1. st; pokora. — 2. ilo; logar. — 3. rast; les. — 4. oktober. — 5. ta; las; pa. — 6. ostanek. — 7. pst; roka. — 8. salon; čez. — 9. Stojan, la.

Riževi nasadi na naših tleh

V času te vojne, ko je uvoz od zunaj onemogočen, so pričeli v več evropskih državah urejati poskusne posaje za saditev riža, iz katerih so se potem razvili tudi večji nasadi. Znana so v tem oziru zlasti prizadevanja Madžarske in Romunije. Že pred to vojno so v Evropi pridelovali riž Italija, Španija, Portugalska, Jugoslavija in Grčija. Najstarejše kulture riža so in tudi največje so v Italiji. Italija prideluje riž kakor vse ostale evropske države skupaj. Malokomu je pa znano, da so imeli že pred več ko 30 leti nasade riža tudi na Primorskem, in sicer na Goriskem med Trzinom in Sočo. Po priključitvi tega ozemlja k Italiji so sajenje riža tam opustili. Tedanji poskusi so pa pokazali, da so tla ob spodnji Soči, ali kakor se tam imenuje, pri Zdobu, za pridelovanje riža prav prikladna in ugodna. Mimo tega so za druge kulture sploh neporabna, ker so preveč močvirnata.

Mladost je nepremišljena

Leta 1789. je bil Bernadotte, poznnejši Napoleonov general in švedski kralj, še narednik in je v Grenoblu vadiil svojo četo vojakov. Živel je tako, kakor mlad narednik po navadi živi.

Potem je pa nekega dne vzplamtel v Grenoblu upor proti kraljevim četam in vse republikansko usmerjene ženske so metale opeko in kamenje na kraljeve vojske. Pri tej priložnosti je tudi narednika Bernadotte zadela na glavo opeka in se je ranjen zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišnico. Medtem ko ga je zdravnik pregledoval, je pa Bernadotte že odprl oči in zagledal nad seboj sklonjeni obraz ljubke svetlolase mladenke. Mladenič se je v dekle na prvi pogled zaljubil in je ni mogel pozabiti. Ko je potem ozdravel in se je vrnil k svoji četi — medtem je že spet zavladal v mestu red in mir — jo je po vsaki ceni hotel najti.

Tri tedne je Bernadotte iskal svetlolaso dekle in jo naposled našel. Vila iz njegovih sanj je bila siromasna šivilja, ki so ji starši prezgodaj umrli in se je morala zdaj sama prebijati skozi življenje. Narednik se je trudil, da bi si pridobil njeno ljubezen, a je imel pri tem opraviti s tekmečem, nekim urarskim pomočnikom. Zaljubljeni narednik je šiviljo prosil za roko, a dekle se je vendar rajši odločilo za urarskega pomočnika.

Tedaj se je Bernadotte sestal z urarskim pomočnikom in mu dejal:

»Jaz ljubim Amelijo, vi pa prav tako. Bojujva se torej zanj.«

Oba zaljubljenca sta res določila dan dyboja in urarski pomočnik je bil ranjen. A zmagovalce kljub temu ni dobil zaslužnega plačila, Amelija ga je ponovno zavrnila in se čez en mesec poročila z urarskim pomočnikom.

A Amelija ni imela sreče. Mož ji je prav kmalu umrl, ona je obubožala in je morala naposled v neki gostilni pomivati pčsodo. Nekdanji narednik Bernadotte je pa postal kralj.

»Ah,« je potem često vzdihovala Amelija, »le zakaj se nisem poročila z gospodom Bernadottom, pa bi bila zdaj kraljica. Da, da,« — ko je človek mlad, je pač nepremišljen.«

MALI MUK

SAŠA DOBRILA

DALJE PRIHODNJE

